UOC-PO-10 Anexa 2

FIŞA DISCIPLINEI
Politica comparată a statelor comuniste

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	**UNIVERSITATEA „OVIDIUS" DIN CONSTANŢA**
1.2 Facultatea	de Istorie şi Ştiinţe Politice
1.3 Departamentul	de Istorie şi Ştiinţe Politice
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studii	RELAŢII INTERNAŢIONALE ÎN SEC. XIX-XXI. ISTORIE ȘI DIPLOMAȚIE
1.7 Anul universitar	2026-2027

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**Politica comparată a statelor comuniste**							
2.2 Cod disciplină	RISID 2103							
2.3 Titularul activităților de curs	**Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea**							
2.4 Titularul activităților aplicative	**Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea**							
2.5 Anul de studii	**II**	2.6 Semestrul	**I**	2.7 Tipul de evaluare	**Ex**	2.8 Regimul disciplinei */**	**DS/DOB**	

** DF – disciplină fundamentală, DS – disciplină de specializare, DC – disciplină complementară*
*** DOB – disciplină obligatorie; DOP – disciplină opțională; DFA – Disciplină facultativă*

3. Timpul total (ore pe semestru)

3.1 Număr de ore activități directe pe săptămână	**2**	din care: 3.2 curs	**1**	3.3 aplicații***	**1**
3.4 Total ore activități directe pe semestru	**28**	din care: 3.5 curs	**14**	3.6 aplicații	**14**
3.7 Total ore de studiu individual					**97**
Distribuția fondului de timp					*[ore]*
Studiul cărților, manualelor, suportului de curs, notițelor, bibliografie minimală recomandată					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					25
Pregătire seminar / laborator / proiect, teme, referate, portofolii şi eseuri					25
Pregătire pentru prezentări sau verificări					10
Pregătire pentru examinarea finală					10
Alte activități: consultații					2
3.8 Total ore pe semestru	***125***				
3.9 Numărul de credite	**5**				

**** S - seminar; L - laborator; P - proiect*

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de rezultate ale învățării	

5. Condiții necesare pentru desfășurarea optimă a activităților didactice (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Masteranzii vor interveni/participa în/la prelegere prin prezentarea şi analiza fişelor tematice specifice cursului cât şi prin analize de text/document/documente primare şi secundare, lucrări generale şi speciale
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului / proiectului*	Masteranzii vor interveni/participa în/la prelegere prin prezentarea şi analiza fişelor tematice specifice cursului cât şi prin analize de text/document/documente primare şi secundare, lucrări generale şi speciale

**Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei*

6. Obiectivele disciplinei

6.1 Obiectivul general al disciplinei	Analizarea comparativă a regimurilor comuniste din Europa și din afara ei, prin identificarea trăsăturilor comune, a diferențelor structurale și a mecanismelor de funcționare politică, economică și ideologică, în scopul înțelegerii dinamicii interne și a transformărilor acestor sisteme în contextul istoric global al secolului XX.
6.2 Obiectivele specifice	**Examinarea comparativă a instituțiilor politice** ale statelor comuniste (partidul unic, organele de stat, forțele de represiune și aparatul ideologic) pentru a evidenția modul în care acestea au contribuit la menținerea puterii și la controlul social. **Analiza raporturilor dintre partid, stat și societate** în diferite contexte naționale (URSS, China, România, Cuba etc.), cu accent pe adaptările locale ale modelului comunist și pe formele de rezistență sau conformism social. **Evaluarea proceselor de tranziție și prăbușire** a regimurilor comuniste, prin studierea factorilor interni și externi care au determinat schimbarea politică și reconfigurarea ordinii postcomuniste.

7. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Dezvoltarea capacității de analiză comparativă a structurilor și instituțiilor politice din statele comuniste, prin identificarea trăsăturilor comune și a particularităților naționale ale sistemelor de partid unic, ale aparatului birocratic și ale mecanismelor de control social. Formarea competenței de interpretare critică a relațiilor dintre partid, stat și societate în diverse regimuri comuniste, cu accent pe modul în care ideologia, cultura politică și condițiile istorice locale au modelat practica guvernării și dinamica socială. Dobândirea abilității de evaluare și argumentare privind cauzele, procesele și consecințele prăbușirii regimurilor comuniste, utilizând instrumente comparative și interdisciplinare pentru a explica tranzițiile politice și transformările postcomuniste.
Aptitudini	Aptitudinea de a aplica metode comparative în studiul regimurilor comuniste, prin utilizarea criteriilor politologice și istorice pentru analiza instituțiilor, ideologiilor și practicilor de guvernare. Aptitudinea de a interpreta critic și contextual surse politice, documente de partid și studii de specialitate, în vederea înțelegerii mecanismelor de funcționare a puterii și a relației dintre stat și societate în diverse regimuri comuniste. Aptitudinea de a formula argumente coerente și analize comparative privind evoluția, transformarea și prăbușirea statelor comuniste, utilizând instrumente conceptuale și teoretice specifice științei politice.
Responsabilitate și autonomie	Capacitatea de a utiliza instrumente și metode comparative pentru examinarea regimurilor comuniste, prin analiza structurii instituționale, a ideologiei dominante și a modului de exercitare a puterii politice. Capacitatea de a analiza critic și contextual documente, texte ideologice și surse istorico-politice, pentru a identifica mecanismele de legitimare și control specifice diferitelor state comuniste. Capacitatea de a elabora argumente și evaluări comparative referitoare la evoluția, particularitățile și prăbușirea regimurilor comuniste, pe baza integrării conceptelor teoretice din știința politică și istoria contemporană.

8. Conținuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**
1. **Introducere: comunismul ca fenomen politic global** o Origini ideologice (marxism, leninism, maoism). o Diferențe între modelul sovietic și variațiile regionale.	Prelegere interactivă; mijloace utilizate: documente primare şi secundare,	2
2. **Partidul unic și monopolul puterii** o Structura de partid în URSS și Europa de Est. o Rolul aparatului de cadre și al nomenclaturii.		2

3. **Statul și economia planificată** o Industrializare forțată, colectivizare, planificare centralizată. o Modele divergente (NEP, maoism, economiile mixte din Ungaria anilor ’60).	lucrări generale şi speciale, videoproiector, calculator	1
4. **Aparatul coercitiv: poliția politică și represiunea** o NKVD/KGB, Securitatea, Stasi, etc. o Internări, lagăre de muncă, teroare și control social.		1
5. **Propaganda, ideologie și control cultural** o Cenzura, presa, literatura, arta și istoriografia oficială. o Cultul personalității (Stalin, Mao, Ceaușescu).		1
6. **Societatea și rezistența** o Forme de opoziție (disidenți, samizdat, mișcări religioase). o Proteste sociale și revolte (1953 Berlin, 1956 Ungaria, 1968 Cehoslovacia, 1980 Polonia).		1
7. **Naționalism și internaționalism** o Raportul dintre identitatea națională și ideologia comunistă. o Tensiuni (Iugoslavia, China vs. URSS, cazul României lui Ceaușescu).		1
8. **Relația stat–Biserică/religie** o Reprimarea și cooptarea instituțiilor religioase. o Cazuri comparate: Rusia ortodoxă, Polonia catolică, China și Tibet.		1
9. **Politici sociale și viața de zi cu zi** o Educație, sănătate, rolul femeii. o Cotidianul între conformism și „armele celor slabi”.		1
10. **Crize și reforme în statele comuniste** • Destalinizarea, „Primăvara de la Praga”, Gorbaciov (perestroika și glasnost). • Reforme economice în China (Deng Xiaoping).		1
11. **Prăbușirea regimurilor comuniste și moștenirea lor** • 1989 în Europa de Est, 1991 în URSS. • Supraviețuirea unor modele (China, Cuba, Vietnam, Coreea de Nord). • Memorie, tranziție și reevaluare istorică.		1
Concluzii generale		1

Bibliografie:

1. ARENDT, Hannah, *Originile totalitarismului,* Bucureşti, Humanitas, 1994.
2. ARON, Raymond, *Marxisme imaginare: de la o sfântă familie la alta*, Iaşi, Polirom, 2002.
3. COJOC, Marian, *The Totalitarian Experiments in Romania. The Danube – Black Sea Canal, 1949-1953*, Italian Academic Publishing, 2014, 211 pp, 7 maps.
4. COJOC, Marian, *Revoluţia română din decembrie 1989 în Dobrogea*, Bucureşti, Editura Institutului Revoluţiei Române din Decembrie 1989, 2011, pp. 295.
5. COJOC, Marian, *Rezistenţa armată din Dobrogea, 1945 – 1960,* Bucureşti, Academia Română, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, 2004, pp. 410;
6. COJOC, Marian, *Istoria Dobrogei în sec. XX: I. Canalul Dunăre - Marea Neagră, 1949-1953,* Bucureşti, Editura Mica Valahie, 2001, pp. 200, cu o prefaţă de prof. univ. dr. Ioan Scurtu, volum nr. 86 în colecţia Academiei Române, *Românii în istoria universală. The Romanians in World History*, coordonator prof. univ. dr. Gheorghe Buzatu;
7. COJOC, Marian, *Evoluţia Dobrogei între anii 1944-1964. Principalele aspecte din economie şi societate,* Bucureşti, Editura Universităţii Bucureşti, 2001, pp. 226, cu o prefaţă de prof. univ. dr. Ioan Scurtu;
8. COJOC, Marian, *Dobrogea de la reforma agrară la colectivizarea forţată (1945-1957),* Constanţa, Editura Muntenia & Leda, 2001, pp. 277, cu o prefaţă de prof. univ. dr. Ioan Scurtu, volum nr. 93 în colecţia Academiei Române, *Românii în istoria universală. The Romanians in World History*, coordonator prof. univ. dr. Gheorghe Buzatu.
9. COJOC, Marian, coautor, *România, 1945-1989. Enciclopedia Regimului Comunist. Represiunea*, Vol. III, *P-R*, Octavian Roske (coordonator), Colecţia „Enciclopedii”, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 2016, pp. 780.
10. COJOC, Marian, coautor, *România, 1945-1989. Enciclopedia Regimului Comunist. Represiunea, F-O*, Octavian Roske (coordonator), Colecţia „Enciclopedii”, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 2012, pp. 716.
11. COJOC, Marian, coautor, *România, 1945-1989. Enciclopedia Regimului Comunist. Represiunea*, Vol. 1 *A-E*, Octavian Roske (coordonator), Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 2011, pp. 665.
12. COURTOIS, Stéphane, WERTH, Nicolas, PANNÉ, Jean – Louis, PACZKOWSKI, Andrzej, BARTOSEK, Karel, MARGOLIN, Jean – Louis, *Cartea neagră a comunismului. Crime, teroare, represiune,* Bucureşti, Editura Humanitas şi Fundaţia Academia Civică, 1998.
13. EVANS, Richard J., *La nascita del terzo Reich,* Milano, Arnoldo Mondadori Editore S. p. A., 2003.
14. *Fascism outside Europe: the European impulse against domestic conditions in the diffusion of global fascism*, edited by Stein Ugelvik Larsen, Boulder, Social Science Monographs, 2001.
15. FURET, François, *Trecutul unei iluzii: eseu despre ideea comunistă în secolul XX*, Bucureşti, Humanitas, 1996.
16. FURET, François, NOLTE, Ernst, *Fascism şi comunism*, Bucureşti, Univers, 2000.
17. GLUCKSMANN, André, *Bucătăreasa şi mâncătorul de oameni: eseu despre raporturile dintre stat, marxism şi lagărele de concentrare*, Bucureşti, Humanitas, 1991.
18. GREGOR, Neil (editor), *Nazism*, Oxford, Oxford University Press, 2000.
19. GREGOR, A. James, *Feţele lui Ianus: marxism şi fascism în secolul XX*, Bucureşti, Univers, 2002.
20. Idem, *The ideology of fascism: the rationale of totaliarianism*, New York, The Free Press, 1969.

8.2 Aplicații (seminar/laborator/proiect)* **Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei*	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**
Partidul unic și monopolul puterii – mecanismele prin care se legitimează și controlează societatea.	Dezbateri și prezentări; mijloace utilizate: documente primare şi secundare, lucrări generale şi speciale, videoproiector, calculator	4
Economia planificată – avantaje, limite și efectele asupra dezvoltării.		2
Relația stat–biserică – între represiune, cooptare și compromis.		2
Național-comunismul – particularități și diferențe față de modelul sovietic.		2
Moștenirea regimurilor comuniste – impactul asupra tranzițiilor democratice post-1989.		2
CONCLUZII GENERALE		2

Bibliografie:

1. ARENDT, Hannah, *Originile totalitarismului,* Bucureşti, Humanitas, 1994.
2. ARON, Raymond, *Marxisme imaginare: de la o sfântă familie la alta*, Iaşi, Polirom, 2002.
3. COJOC, Marian, *The Totalitarian Experiments in Romania. The Danube – Black Sea Canal, 1949-1953*, Italian Academic Publishing, 2014, 211 pp, 7 maps.
4. COJOC, Marian, *Revoluţia română din decembrie 1989 în Dobrogea*, Bucureşti, Editura Institutului Revoluţiei Române din Decembrie 1989, 2011, pp. 295.
5. COJOC, Marian, *Rezistenţa armată din Dobrogea, 1945 – 1960,* Bucureşti, Academia Română, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, 2004, pp. 410;
6. COJOC, Marian, *Istoria Dobrogei în sec. XX: I. Canalul Dunăre - Marea Neagră, 1949-1953,* Bucureşti, Editura Mica Valahie, 2001, pp. 200, cu o prefaţă de prof. univ. dr. Ioan Scurtu, volum nr. 86 în colecţia Academiei Române, *Românii în istoria universală. The Romanians in World History*, coordonator prof. univ. dr. Gheorghe Buzatu;
7. COJOC, Marian, *Evoluţia Dobrogei între anii 1944-1964. Principalele aspecte din economie şi societate,* Bucureşti, Editura Universităţii Bucureşti, 2001, pp. 226, cu o prefaţă de prof. univ. dr. Ioan Scurtu;
8. COJOC, Marian, *Dobrogea de la reforma agrară la colectivizarea forţată (1945-1957),* Constanţa, Editura Muntenia & Leda, 2001, pp. 277, cu o prefaţă de prof. univ. dr. Ioan Scurtu, volum nr. 93 în colecţia Academiei Române, *Românii în istoria universală. The Romanians in World History*, coordonator prof. univ. dr. Gheorghe Buzatu.
9. COJOC, Marian, coautor, *România, 1945-1989. Enciclopedia Regimului Comunist. Represiunea*, Vol. III, *P-R*, Octavian Roske (coordonator), Colecţia „Enciclopedii”, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 2016, pp. 780.
10. COJOC, Marian, coautor, *România, 1945-1989. Enciclopedia Regimului Comunist. Represiunea, F-O*, Octavian Roske (coordonator), Colecţia „Enciclopedii”, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 2012, pp. 716.
11. COJOC, Marian, coautor, *România, 1945-1989. Enciclopedia Regimului Comunist. Represiunea*, Vol. 1 *A-E*, Octavian Roske (coordonator), Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 2011, pp. 665.
12. COURTOIS, Stéphane, WERTH, Nicolas, PANNÉ, Jean – Louis, PACZKOWSKI, Andrzej, BARTOSEK, Karel, MARGOLIN, Jean – Louis, *Cartea neagră a comunismului. Crime, teroare, represiune,* Bucureşti, Editura Humanitas şi Fundaţia Academia Civică, 1998.
13. EVANS, Richard J., *La nascita del terzo Reich,* Milano, Arnoldo Mondadori Editore S. p. A., 2003.
14. *Fascism outside Europe: the European impulse against domestic conditions in the diffusion of global fascism*, edited by Stein Ugelvik Larsen, Boulder, Social Science Monographs, 2001.
15. FURET, François, *Trecutul unei iluzii: eseu despre ideea comunistă în secolul XX*, Bucureşti, Humanitas, 1996.
16. FURET, François, NOLTE, Ernst, *Fascism şi comunism*, Bucureşti, Univers, 2000.
17. GLUCKSMANN, André, *Bucătăreasa şi mâncătorul de oameni: eseu despre raporturile dintre stat, marxism şi lagărele de concentrare*, Bucureşti, Humanitas, 1991.
18. GREGOR, Neil (editor), *Nazism*, Oxford, Oxford University Press, 2000.
19. GREGOR, A. James, *Feţele lui Ianus: marxism şi fascism în secolul XX*, Bucureşti, Univers, 2002.
20. Idem, *The ideology of fascism: the rationale of totaliarianism*, New York, The Free Press, 1969.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Participarea interactivă la problematicile specifice cursului	- evaluare permanentă; -evaluare finală	50%
9.5 Aplicații* **Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei*	Participarea activă la discuţii, redactarea lucrărilor de seminar şi a proiectelor specifice seminarului	- teme săptămânale, -proiect final	50%
9.6 Standard minim de performanță / Condiții de promovare			
Important: accesul studenților la examen este condiționat de prezența la cel puțin jumătate din cursuri și seminarii, precum și de predarea unui proiect de cercetare în care va fi abordată una dintre temele cursului, la alegere. **Dezvoltarea abilităților profesionale, a capacităților cognitive comparativ-critice**			

Data completării, 11.09.2026	Titular activităților de curs, Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea	Titular aplicații, Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea
Data avizării în Departament, 16.09.2026		Director de Departament, Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea

Decan,
Conf. univ. dr Daniel Citirigă